

HODNOCENÍ RADNIČNÍHO PERIODIKA města Černošice

Zpracoval:

Ing. Mgr. Oldřich Kužílek

Oživení, o. s., srpen 2012

bez X korupce

Obsah

Hlavní zjištění.....	2
Hlavní doporučení	3
Analýza radničního periodika	4
Základní údaje:	4
Základní charakteristika periodika	4
Pojetí Periodika	4
Obsah politických témat (názorová sdělení k aktivitám radnice)	4
Prezentace představitele radnice.....	5
Přítomnost alternativních názorů	6
Nabídka alternativních názorů	7
Plnění hlavních funkcí periodika.....	8
Informace o připravovaných rozhodnutích.....	8
Systémové otázky	9

Použité zkratky

InfZ – zákon č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím

Hlavní zjištění

Černošické periodikum je **jedno z nejlepších z hlediska principů svobodného šíření informací, dodržování objektivitu a vyváženosti.**

Důležitá je žánrová pestrost právě v oblasti hlavních funkcí periodika – dostatečný prostor pro vedení radnice informovat o své činnosti a vysvětlovat ji, velký rozsah avizování (upozornění na budoucí významná rozhodnutí), informace o možnosti veřejnosti zapojit se do rozhodování, polemika zastupitelů, polemika veřejnosti s vedením radnice, publikování kritických názorů.

Tyto rysy navíc již nemají povahu náhodného výkyvu ať z „dobré vůle“, anebo pod vlivem dramatické události či tlaku veřejnosti, ale **jsou projevem systematického přístupu k pojetí periodika.**

Oblast	Klady	Zápory
Objektivita, vyváženost	Periodikum není zneužíváno k propagaci jedné politické skupiny či některých představitelů.	Periodikum nepřináší dost informací o skutečných diskusích a polemice v orgánech města včetně autentických vyjádření jejich aktérů.
	Periodikum je dostatečně objektivní a vyvážené, přináší dostatek alternativních názorů od veřejnosti i politiků.	Množství článků starosty je na hraně přijatelnosti, byť jsou informativní a nejsou zneužívány k jednostranné polemice. Není zřejmé, proč se opustila praxe zveřejnění neotřísťných příspěvků na webu města
Plnění funkcí periodika	Dostatek plochy periodika je věnováno hlavnímu účelu vynakládání veřejných prostředků na šíření informací – informování veřejnosti o aktuálních a budoucích jednáních a rozhodnutích vedení města. Z toho hlediska jde o efektivní výdaj veřejného rozpočtu.	Nevyužívá se dostatečně možnost poskytovat informace o polemice vedené přímo na zastupitelstvu (např. formou stručného referátu o průběhu zastupitelstva).
	Periodikum v dostatečné míře poskytuje prostor pro názory veřejnosti a jejich konfrontaci s vedením města, zčásti též pro komunikaci mezi občany navzájem.	

	Je zavedena rubrika Názory zastupitelů, určená pro názory členů zastupitelstva, včetně opozice.	
	Periodikum poskytuje významné formy zpětné vazby a komunikace, zejména ve směru od občanů k vedení radnice.	
	Periodikum poskytuje občanům informaci o budoucích významných rozhodnutích včetně toho, jak se do rozhodování zapojit.	
Systémové otázky	Neexistuje (obvyklý) střet zájmů v redakční radě.	Neidentifikovány vážné zápory.
	Účel periodika je jasně formulován v Pravidlech pro vydávání, včetně formulace povinnosti redakce dosahovat objektivitu, vyváženosti a nestrannosti i konkrétními formami.	

Hlavní doporučení

Oblast	Č.	Doporučení
Objektivita, vyváženost	1.	Při poskytování informací z jednání orgánů města je vhodné upozornit na polemické momenty a poskytnout možnost nositelů alternativních názorů (opozice, občanské aktivity) přímo prezentovat své názory.
	2.	Redakce by měla získávat více názorů (včetně alternativních) od zastupitelů ke klíčovým rozhodnutím a otázkám místní politiky.
	3.	Rubrika Názory zastupitelů nemusí být omezena jen na položenou otázku, vedle toho by bylo vhodné získávat od zastupitelů i další názory.
	4.	Informovat jak v periodiku, tak na webu, o zveřejňování neotříděných příspěvků a dalších podkladů k publikovaným tématům na webu města, případně, proč byla tato praxe opuštěna (od listopadu 2011).
	5.	Snížit počet článků starosty. Informativní články může tvořit redakce.
Plnění funkcí periodika	6.	Periodikum by mělo ve vyšší míře zprostředkovávat také reakce vedení města na otázky, vznášené veřejností (je úkolem redakce takové otázky znát a formulovat).
	7.	V periodiku uvést kontakt na redakční radu a odkaz na Pravidla pro vydávání.

Analýza radničního periodika

Základní údaje:

název periodika: Informační list
analyzovaná čísla: 5, 6, 7 /2012 a zčásti č. 4.

Základní charakteristika periodika

Větší část periodika tvoří kulturní a společenský servis, menší, ale dostatečnou část informace o aktivitách radnice.

Periodikum má pravidelně 24 stran formátu A4, vychází měsíčně, 11 x ročně.

Periodikum vydává město, redaktorka (označovaná jako „hlavní editorka“) je v pracovním vztahu s obcí.

Pojetí Periodika

Periodikum je pojímáno jako nástroj informování občanů o aktivitách radnice a o společenských a kulturních událostech města. Informace o politických tématech se zařazují ze začátku periodika a je jim věnována značná pozornost.

O rozhodování orgánů města se zveřejňují rozsáhlé informace - výtahy z usnesení.

Preferují se informace o aktivitách radnice, které mají technicko-organizační povahu (např. informace o výdeji průkazů, o poplatcích za psy), dále dostávají také významné místo informace politické (např. diskuse na zastupitelstvu, nakládání s majetkem, zásadní investice, avízo významných rozhodnutí).

Obsah politických témat (názorová sdělení k aktivitám radnice)

Periodikum obsahuje vedle kulturního a společenského servisu též část věnovanou místní politice, resp. aktivitám radnice. V této části periodika je třeba dodržovat principy šíření informací veřejnou správou, tedy zejména zásady objektivitu, vyváženosti názorů a zdržení se toho, aby byla v celku šířeného obsahu jednostranně zvýhodňována některá politická strana nebo hnutí.

Celkem má politická plocha rozsah průměrně okolo 11 stran z 24 (44 %). Ve zkoumaných číslech bylo aktivitám vztahujícím se k činnosti radnice věnováno:

Vydání	Počet stran politické plochy (z 24 stran)
--------	---

č. 5	11,7
č. 6	11,0
č. 7	8,9

Průměr tohoto údaje byl v r. 2006 ve velkém vzorku radničních periodik¹ (dále jen „průzkum 2006“) zjištěn ve výši 40%. Lze tedy konstatovat jak statisticky, tak i přímo z posuzovaného vzorku, že **v periodiku se tématům místní politiky věnuje dostatek pozornosti**, mírně nad průměrem.

V tomto ohledu investice veřejných prostředků do periodika² plní dostatečně svůj účel, například ve smyslu § 97 obecního zákona. Jde o efektivní výdej veřejných prostředků.

§ 97 zákona o obcích: „Obec informuje občany o činnosti orgánů obce na zasedání zastupitelstva obce a dále jiným způsobem v místě obvyklým.“

Prezentace představitele radnice

Starosta je periodiku zmiňován průměrně 1,4 x na stránku politické plochy. Průměr tohoto údaje byl v průzkumu 2006 zjištěn ve výši 1,6.

Vydání	Počet zmínek o starostovi
č. 5	15
č. 6	16
č. 7	13

Zároveň je však v případě Informačních listů třeba zohlednit černošické specifikum - množství vlastních článků, které starosta v periodiku zveřejňuje.

Vydání	Počet článků starosty	Počet stran článků starosty	Podíl na politické ploše
č. 7	5	1,5	16,85%
č. 6	10	3,2	29,09%
č. 5	6	1,8	15,38%

V průzkumu 2006 bylo přítomno průměrně 1,8 článku jakéhokoliv politika ve vydání (články přímo starosty a podíl na tiskové ploše se nezjišťoval). Téměř třicetiprocentní podíl článků starosty v č. 6 na ploše, věnované v periodiku politickým otázkám (aktivitám radnice) se zdá být příliš vysoký, byť obsahově jde přinejmenším z poloviny o faktické informace, nikoli polemiku s jinými názory. Aktivita starosty při informování veřejnosti o radničních událostech může mít druhou stránku mince, kdy se začne vnímat jako nadužívání periodika k vlastní prezentaci.

Počet fotografií starosty je umírněný a nijak nepřekračuje průměr.

¹ projekt Radniční listy bez cenzury (RLBC), Oživení o.s. a Otevřená společnost o.p.s. 2006, vzorek 100 periodik

² téměř 400 000 Kč ročně

Vydání	Počet zmínek o starostovi
č. 5	1
č. 6	1
č. 7	2

I přes relativně vysoký podíl tiskové plochy článků podepsaných starostou lze konstatovat, že **se periodikum nezneužívá k osobní prezentaci starosty ani dalších představitelů města**, a to zejména pro zjevnou ochotu prezentovat i jakkoliv kritické, alternativní názory a skutečnost, že příspěvky vedení města nejsou zneužity k jednostranné polemice s oponenty.

Lze však doporučit snížit počet článků starosty. Informativní články může tvořit redakce.

Přítomnost alternativních názorů

Přítomnost alternativních názorů je klíčový parametr pro názorovou vyváženost periodika ve smyslu výše uvedených principů šíření informací veřejnou správou.

Alternativním názorem je jakékoliv sdělení, které nepředstavuje sdělení názoru či stanoviska aktuálního vedení radnice.

Periodikum ve zkoumaných číslech **obsahuje poměrně vysoké množství alternativních názorů**.

Vydání	Alternativní sdělení (počet stran)
č. 5	0,9
č. 6	1,2
č. 7	0,6

Prostor pro alternativní, zejména opoziční názory (např. rubrika Z vašich reakcí, Názory zastupitelů), se profiluje jako fórum pro polemiku k důležitým rozhodnutím radnice.

Prostor alternativních sdělení v rozsahu průměrně cca 0,9 strany na vydání znamená orientační výsledný Index různosti názorů (IRON)³ osm a půl procenta politické plochy (8,45 %). To by mezi 100 hodnocenými periodiky průzkumu 2006 znamenalo 8. místo.

³ Podle metodiky RLBC, ovšem určený na pouhých třech vydáních listu, zatímco metodika RLBC vyžaduje alespoň pět vydání.

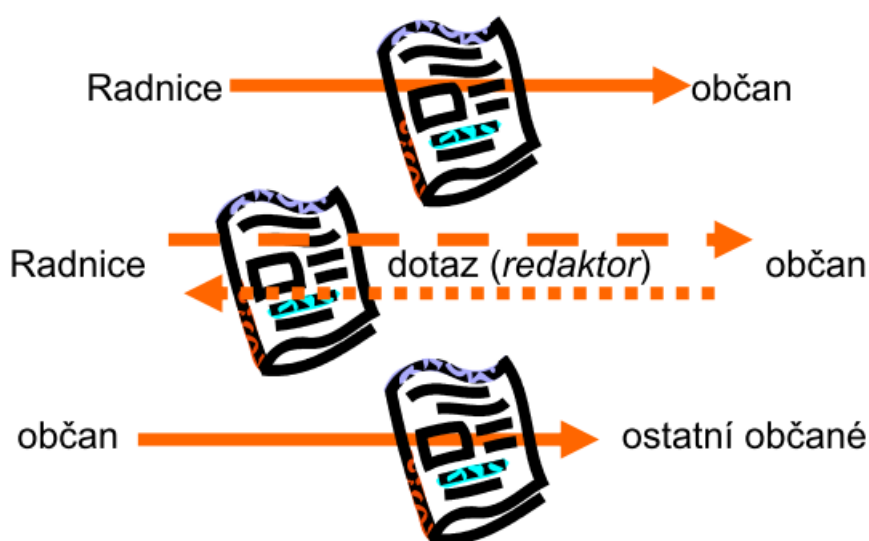

Do listopadu 2011 se uplatňovala praxe zveřejnění příspěvků, které se do čísla nevešly, na webu v rubrice „Co se do IL nevešlo“. Není zřejmé, proč tato praxe skončila.

Plnění hlavních funkcí periodika

Fungující model vydávání periodika dokáže plnit tři směry komunikace a tedy i zpětných vazeb:

1. od vedení radnice k občanům – sdělování informací o činnosti orgánů, o záměrech,
2. od občanů (včetně opozice) k radnici – předkládání dotazů, kritiky, polemiky (často formulované jako dotazy redaktora)
3. od občanů k občanům (výměna informací přímo mezi občany – sdělování názorů, oznámení o setkáních k problémům místní politiky apod.)

Tyto funkce černošické periodikum **plní poměrně velmi dobře.**

Periodikum neobsahuje žánr, v němž by redaktor (v zastoupení veřejnosti, při znalosti názorů ve veřejnosti) kladl dotazy (míněno žurnalisticky zkoumavé až nepříjemné dotazy) vedení města. Takový žánr by lépe, než vlastními články členů rady, umožnil vedení města vysvětlit některé kroky, jako např. v č. 5 v otázce rekonstrukce návsi.

Periodikum poskytuje drobný prostor pro občany pro komunikaci ve směru od občanů k občanům (např. otištění petice k rekonstrukci návsi).

Obsahuje žánr „příspěvek občana“ (např. rubrika „z vašich reakcí“). Tento žánr také představuje fórum pro vedení polemiky o rozhodnutích radnice.

Informace o připravovaných rozhodnutích

Významnou funkcí periodika má též být včasné informování veřejnosti o významných, dlouhodobě

připravovaných rozhodnutích tak, aby se mohla na rozhodování odpovídající měrou podílet. V periodiku v tomto smyslu **je avizováno mnoho rozhodnutí**. Např. v č. 5 na str. 3 v článku „*Na čem pracujeme, co se v nejbližší době očekává...*“ starosta informuje o osmi akcích, k nimž vyzývá veřejnost k námětům či otázkám, na str. 5 je přehled ulic s plánovanou rekonstrukcí s možností seznámit se s projekty.

Systemové otázky

Černošice jsou jednou z mála samospráv, která **odstranila střet zájmů** z vlivu na obsah periodika. V redakční radě není žádný člen rady města ani zastupitelstva (čl. 6 Pravidel pro vydávání stanoví „*4. Zaměstnanci městského úřadu ani členové rady města nesmějí být členy redakční rady.*“).

Pravidla pro vydávání Informačních listů města Černošice upravují hlavní funkce a tvorbu periodika. Dbají na klíčové rysy, tj. objektivitu a vyváženost, ale i plnění hlavních funkcí tohoto komunikačního nástroje. Funkce Redakční rady je formulována tak, aby nevznikaly cenzurní zásahy (dohlíží následně na plnění principů, nezasahuje do tvorby jednotlivého čísla). Vliv exekutivy (vedení radnice) je z významné části odstíněn. V periodiku se však neuvádí sestava redakční rady ani kontakt na ni.

Výslovně je zakotveno poskytovat prostor pro politickou polemiku zastupitelů a příspěvkům čtenářů, přičemž se věnuje i pozornost tomu, aby tyto příspěvky nebyly chaotické, ale směřovaly k významným událostem obce.

Redakce není organizačně oddělená od města (redaktorka je v pracovním poměru k městu), čímž se snižuje předpoklad, aby při přípravě periodika postupovala samostatně a nepodléhala konkrétním pokynům a objednávkám ze strany veřejných představitelů. O to více je třeba v rámci kontroly plnění pracovní smlouvy trvat na plnění hlavního úkolu – objektivitu a vyváženosti – jak z hlediska nadřízených, tak z hlediska redakční rady.

Periodikum poměrně **kvalitně plní hlavní účel svého vydávání** – poskytovat občanům informace a srozumitelný obraz o rozhodování radnice, o aktivitách politických představitelů, o diskusích v orgánech města, o alternativách pro různá závažná rozhodnutí, které vedení města musí přijímat.

Periodikum proto **má významnou přidanou hodnotu**, která odůvodňuje výdej veřejných prostředků města na jeho vydávání.

Menší část periodika je obsazena reklamou a propagací podnikatelských aktivit⁵.

Vydání	Počet stran plochy reklamy a PR pro podnikání (z 24 stran)
č. 5	2,3
č. 6	2,3
č. 7	2,3

⁵ ve verzi zveřejněné na webu není reklama zařazena, nelze ji tedy při auditu opřeném o zveřejnění periodika na webu komentovat.

Průměrně je tedy plocha reklamy skoro 10% (9,5 %). V průzkumu 2006 byla tato hodnota průměrně 10 %. Informační list tedy obsahuje průměrnou míru reklamy.